

DECIZIE

05 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Iuliana Oprea, Galina Stratulat

examinînd recursul declarat de administratorul insolvabilității Societății cu Răspundere Limitată „Procult Agro”, Întreprinderea Individuală „Gavriș Nicolae”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Unigrain” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Procult Agro” cu privire la încasarea datoriei, dobânzilor, penalităților și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2016, prin care a fost restituită cererea de apel declarată de Societatea cu Răspundere Limitată „Procult Agro”,

c o n s t a t ă :

La 04 martie 2015 SRL „Unigrain” s-a adresat în instanța cu cererea de chemare în judecată împotriva SRL „Procult Agro” cu privire la încasarea datoriei, penalității, dobânzii și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că între SRL „Unigrain” și SRL „Procult Agro” au fost încheiate contractele de vânzare- cumpărare nr. 11/03-01 din 11 martie 2014, nr. 11/03-02 din 11 martie 2014, nr. 16/05-01 din 16 mai 2014, nr. 1F din 20 martie 2014.

Obiect al contractelor îl reprezintă obligația SRL „Unigrain” de a livra SRL „Procult Agro” marfa - semințe de floarea soarelui și porumb, preparate chimice, precum și împrumuturi bănești, în cantitatea și prețul indicat în contracte, precum și obligația cumpărătorului SRL „Procult Agro” de a primi marfa și a achita prețul acestuia.

Sustine reclamantul că și-a îndeplinit corespunzător și în volum deplin obligațiile sale și a livrat marfa conform facturilor fiscale seria FB nr. 5885907 din 05 mai 2014; seria FB nr. 5885905 din 25 aprilie 2014; seria FB nr. 4938691 din 09 aprilie 2014; seria FB nr. 5885911 din 19 mai 2014, însă SRL „Procult Agro” pînă în prezent nu a achitat costul mărfii livrate în sumă totală de 56 2337,14 lei.

Conform contractelor penalitatea de întârziere convenită de părți constituie 0,1% din sumă pentru fiecare zi de întârziere, dat fiind faptul că pîrîtul nu a achitat marfa la timp, penalitatea conform contractelor pentru perioada de 180 zile constituie suma de 1 012 207 lei.

La 16 septembrie 2014, reclamantul a expediat în adresa SRL „Procult Agro” o pretenție în care a solicitat ca aceasta să achite în decurs de 5 zile lucrătoare datoria și penalitatea de 0,1% conform contractelor.

A mai invocat că, pretenția a fost recepționată de SRL „Procult Agro” la 26 septembrie 2014, pîrîtul a recunoscut datoria, însă nu a achitat-o integral.

Mai indică că, la 26 septembrie 2014, SRL „Procult Agro” a fost pus în întârziere de către SRL „Unigrain”. Dobînda de întârziere aplicată obligației pecuniare a SRL „Procult Agro”, în baza art. 619 Cod civil, constituie suma de 21 915,74 lei.

Cere, reclamantul încasarea de la SRL „Procult Agro” în beneficiul SRL „Unigrain” a datoriei în sumă de 562 337,14 lei; penalitatea în mărime de 1 012 207 lei, dobînda de întârziere în mărime de 21 915,74 lei, încasarea taxei de stat în mărime de 47 893,8 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin Hotărârea Judecătorei Florești din 25 martie 2016 acțiunea a fost admisă; s-a încasat de la SRL „Procult Agro” în beneficiul SRL „Unigrain” suma de 1 596 459,88 lei, constituită din datoria - 562 337,14 lei, dobînda de întârziere - 21 915,74 lei, penalitatea - 1 012 207 lei; s-a încasat de la SRL „Procult Agro” în beneficiul SRL „Unigrain” cheltuielile de judecată în calitate de taxă de stat în mărime de 47 893,8 lei.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, la 22 aprilie 2016, SRL „Procult Agro” a depus cererea de apel împotriva hotărîrii cerînd admiterea apelului, anularea hotărîrii, cu emiterea a unei noi hotărîri.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 08 iunie 2016 nu a fost dat curs cererii de apel acordându-i apelantului termen pînă la 28 iunie 2016, ora 09:10 pentru anexarea dovezii de achitare a taxei de stat în mărime 35 920,35 lei și prezentarea apelului motivat.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2016 s-a restituit apelul declarat de SRL „Procult Agro”, împotriva hotărîrii Judecătorei Florești din 25 martie 2016.

La 25 iulie 2016 administratorul insolabilității SRL „Procult Agro”, ÎI „Gavriș Nicolae”, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2016, solicitînd casarea acesteia cu emiterea unei noi încheieri de repunere în termenul de depunere a apelului motivat.

În susținerea recursului a indicat că, cu încheierea Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2016 a făcut cunoștință la 11 iulie 2016, solicitînd astfel, repunerea în termenul de declarare a recursului.

Susține recurentul că, nu a fost legal citat, și nu i-a fost comunicat actul de procedură, și anume încheierea Curții de Apel Bălți din 08 iunie 2016, acesta fiind adus la cunoștință avocatului Vitalie Eremia la 16 iunie 2016, care însă nu mai avea împuterniciri, deoarece prin hotărîrea Curții de Apel Bălți din 08 iunie 2016 a fost intentat procesul de insolabilitate față de SRL „Procult Agro”.

Afirmă că, odată cu intentarea procesului de insolvabilitate împuternicirile avocatului nu mai erau valabile, deoarece au fost acordate de fostul administrator care a fost înlăturat la 08 iunie 2016, iar instanța de apel nu a citat corespunzător toți participanții la proces, necătînd la faptul că, prin notificarea din 20 iunie 2016 a fost informată despre intentarea procesului de insolvabilitate.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din actele pricinii rezultă că, încheierea Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2016, a fost expediată în adresa părților la 04 iulie 2016, și recepționată de administratorul insolvabilității SRL „Procult Agro”, ÎI „Gavriș Nicolae” la 11 iulie 2016 (f.d. 171), care nu a fost prezent în cadrul ședinței de judecată, astfel, instanța de recurs consideră recursul declarat de administratorul insolvabilității SRL „Procult Agro”, ÎI „Gavriș Nicolae” la 25 iulie 2016, ca depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 426 al. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de trei luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei cert denotă că, la 04 martie 2015 SRL „Unigrain” s-a adresat în instanța cu cererea de chemare în judecată împotriva SRL „Procult Agro” cu privire la încasarea datoriei, penalității, dobînzii și cheltuielilor de judecată.

Prin Hotărârea Judecătorei Florești din 25 martie 2016 acțiunea a fost admisă; s-a încasat de la SRL „Procult Agro” în beneficiul SRL „Unigrain” suma de 1 596 459,88 lei, constituită din datoria - 562 337,14 lei, dobînda de întîrziere – 21 915,74 lei, penalitatea - 1 012 207 lei; s-a încasat de la SRL „Procult Agro” în beneficiul SRL „Unigrain” cheltuielile de judecată în calitate de taxă de stat în mărime de 47 893,8 lei.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, la 22 aprilie 2016, SRL „Procult Agro” a depus cererea de apel nemotivat împotriva hotărîrii cerînd admiterea apelului, anularea hotărîrii, cu emiterea a unei noi hotărîri.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 08 iunie 2016 nu a fost dat curs cererii de apel acordându-i apelantului termen pînă la 28 iunie 2016, ora 09:10 pentru anexarea dovezii de achitare a taxei de stat în mărime 35 920,35 lei și prezentarea apelului motivat.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2016 s-a restituit apelul declarat de SRL „Procult Agro”, împotriva hotărîrii Judecătorei Florești din 25 martie 2016.

Astfel, instanța de recurs reține că, din motivul că recurentul nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel în termenul stabilit prin încheierea din 08 iunie 2016, și anume nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat și cererea de apel motivată, cererea de apel a fost restituită.

Materialele pricinii denotă cert că recurentul-apelant nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel în termenul stabilit prin încheierea din 08 iunie 2016, care a fost recepționată de părți la 16 iunie 2016 și 21 iunie 2016 (f.d. 159-160), deși a fost atenționat că în cazul în care nu va înlătura neajunsurile în termenul stabilit, cererea de apel va fi restituită, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

Pornind de la prevederile normelor de drept menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect a restituit cererea de apel depusă de SRL „Procult Agro” împotriva hotărîrii Judecătoriei Florești din 25 martie 2016, or, aceasta nu s-a conformat dispozițiilor încheierii Curții de Apel Bălți din 08 iunie 2016, și nu a prezentat dovada achitării taxei de stat și cererea de apel motivată.

În această ordine de idei urmează de menționat că, recurentul și avocatul acestuia au cunoscut despre emiterea încheierii instanței de apel din 08 iunie 2016, fapt confirmat prin avizul de recepție, conform căruia a recepționat încheierea la 16 iunie 2016 și 21 iunie 2016 (f.d. 159-160).

Mai mult ca atât, Colegiul apreciază critic și pur declarative alegațiile recurentului, precum că, nu a cunoscut despre emiterea încheierea Curții de Apel Bălți din 08 iunie 2016, deoarece aceasta a fost recepționată de avocatul Vitalie Eremia, care deja nu mai dispunea de împuterniciri legale, în cazul care materialele cauzei cert denotă că la 21 iunie 2016, administratorul insolvenței SRL „Procult Agro”, ÎI „Gavriș Nicolae”, personal, sub semnătură, a recepționat încheierea din 08 iunie 2016 (f.d. 160).

Prin urmare, conform materialelor cauzei, instanța de recurs constată că recurentul a avut suficient timp să prezinte dovada achitării taxei de stat și cererea de apel motivată, sau să-și exercite alte drepturi procesuale.

Astfel, nu poate fi reținut argumentul recurentului precum că, instanța de apel eronat a restituit cererea de apel și urma a înștiința toți participanții la proces, în cazul în care acestuia i-a fost acordat un termen rezonabil de depunere a dovezii de achitare a taxei de stat și cererea de apel motivată, sau să-și exercite alte drepturi procesuale.

În această ordine de idei Colegiul relevă că termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte, în conformitate cu art. 110 CPC, iar dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător), în conformitate cu art. 113 alin.(1) CPC.

Sub acest aspect, instanța de apel justificat, prin prisma art. 10 CPC, a restituit apelul, iar apelantul este ținut să suporte consecințele nefavorabile, rezultate din necunoașterea sau interpretarea viciată a prevederilor legii.

Pe cale de consecință, la caz se va remarca și jurisprudența constatată a Curții Europene, care a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare cu privire la protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Van Harn vs Germany, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007).

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a menționa că apelul este o cale ordinară de atac, obiectul căreia sunt hotărârile pronunțate de prima instanță care nu sunt definitive.

La exercitarea căii de atac - apelul, persoanele în drept să declare apel, dispun de anumite drepturi și obligații.

La rândul său instanța de apel, este obligată de a respecta procedura examinării pricinii în apel atât la faza pregătirii pricinii pentru dezbaterile judiciare, cât și în cadrul dezbaterilor judiciare.

Mai mult ca atât, instanța de apel este obligată de a crea condiții obiective și reale pentru ca participanții să-și exercite în volum deplin drepturile sale procedurale, curmând în mod legal orice abuz din partea lor, și înlăturând pe măsură posibilităților, omisiunile la acest capitol, depistate în orice fază a procesului.

Urmare a celor relatate, instanța de recurs constată că, recurentul, având cunoștință despre existența încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, în vederea prezentării dovezii de achitare a taxei de stat și cererea de apel motivată, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele procedurale în termenii prevăzuți de lege, fapt, însă, ignorat de acesta, ce a generat nedeplinerea în termen a dovezii de achitare a taxei de stat și cererea de apel motivată, iar, ulterior restituirea acestuia.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (cazul Kreuz contra Poloniei, nr. 28249/95, cazul Golder și Z contra Marii Britanie, cazul Malahov contra Moldovei, nr. 32268/02), dreptul la un tribunal nu este absolut. Aceasta prin natura sa poate fi supus limitărilor, deoarece dreptul de acces la justiție, prin sine, cere reglementare din partea statului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (cazul Malahov contra Moldovei, § 27).

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere că argumentele recursului sunt neîntemeiate, iar încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de administratorul insolabilității Societății cu Răspundere Limitată „Procult Agro”, Întreprinderea Individuală „Gavriș Nicolae”.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Unigrain” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Procult Agro” cu privire la încasarea datoriei, dobânzilor, penalităților și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Galina Stratulat